

TURKISH A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
TURC A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
TURCO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 10 May 2004 (afternoon)
Lundi 10 mai 2004 (après-midi)
Lunes 10 de mayo de 2004 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.

Aşağıdaki iki parçadan **bir** tanesini seçerek, seçtiğiniz parça hakkında bir eleştiri yazınız.

1. (a)

DAYIM GÜL TAKARDI GÖMLEĞİNİN YAKASINA

Ve canlıymışçasına, hergün onu sulardı.
Yağız tenindeki su buharlaşsın diye
Düğümleri en bıçkın küfürlerle açardı.

- Çiçekçiydi, yaprak bitlerini öldürmeyen.
5 Fotoğrafçı, savaş yıllarına rötuş yapan.
Meddahtı, her akşam eve gülücükle gelen.
Kumraldı, çocukları hep karısına çeken.
Uzun boylu, kendisine palto diktirmeyen.
Sebzeciye, domatlarını hiç yemeyen.
10 İşadamı, hasırdan başka minder bilmeyen.
Dindardı, ezan okunurken rakı içmeyen.
Gözlüklüydü, gözleri daha da büyüyen.
Gezgin, İzmir'in parkelerini denetleyen.
Balıkçıydı, elleri suyla nasır tutan.
15 Nikotinman, sigarası bağlanarak uzayan.
Diplomattı, kokteyle pantolonla giden.
Yatırımcı, geceleri ailesini besleyen.

Dayım gül takardı gömleğinin yakasına
Seni görse, eminim, mutluluktan ağlardı.

Ali Cengizkan, *Modern Türk Şiiri, Yönelimler, Tanıklıklar, Örnekler* (1993)

1. (b)

Edebiyatın bir sanat alanı olarak giderek popüleritesini yitirdiği bir çağın içinden geçiyoruz. Yazınsal türler sürekli kan kaybediyor. Görsellik, sanat alanlarının kimliğine damgasını basıyor. İnsanın zirveye ulaştığı, daha ötesinin olamayacağı görüşünden yola çıkılarak “yazar öldü”, “sanat öldü” benzeri savlar ileri sürülüyor.

5 Elbette Batı’dan bakıldığında bir tersine işleyiş söz konusu. Ancak bu işleyişin kendiliğinden ya da bir rastlantı sonucu olmadığını, kısa öyküyü böyle ‘yaşamın içine sokan’ etkenin, Türkiye’deki tüm bir edebiyat çevresinin, kısa öykünün, bugünün ve geleceğin en önemli yazınsal türü olduğunu keşfetmesi ve aynı zamanda onu kendisine çok yakın bulması olduğunu düşünüyorum ben.

10 Modern zamanların asi çocuğu kısa öykü, henüz katı kurallara hapsolmediği, kesin sınırları da çizilmediği için özgürlük arayışındaki yazarların isteklerine yanıt verebilecek ve bu anlamda deneyelliğe olanak sağlayabilecek önemli bir yazınsal tür çünkü. Yazar, büyük bir istekle girip keşfetmeye çalıştığı öykü evreninde özgürlüğünü yaratmaya çabalarken özgürlüğüne de kavuştuğunu ayımsayabiliyor. Ve o noktada okurun da aynı bireysel serüveni yaşadığını biliyor.

15 Ayrıca öykünün günümüzdeki bu hızlı yükselişinin, Türkiye gibi henüz gelişme aşamasındaki, otomatizme kilitlenmemiş ancak kültürel bağlamda da belli bir gelişmişlik düzeyini aşmış tüm toplumlar için geçerli olduğu kanısındayım.

Metropoller, kentleri, dar zamanların bunalmış, sıkışmış insanı, insan ilişkilerini en yoğun ve derinlikli anlatabilecek tek yazınsal tür çünkü kısa öykü. Çağdaş yaşamı en iyi karşılayan, onun rengini, kokusunu, tınısını, sesini, ritmini taşıyan belki de tek yazınsal tür. Bir başka deyişle, öykü, hayatın ta kendisi ...

Öykü sonsuz bir özgürlük sunuyor günümüzün baskı altındaki, birörnek olmaya zorlanan insanlarına; hem yazar hem de okur açısından, her duruma uygun yeni biçem arayışlarına olanak sağlayabiliyor, deneyimciliği geliştiriyor, ayrıntıları işlerken aynı zamanda yeni ayrıntıları işaret ederek kişinin hayal gücünü harekete geçirebiliyor.

25 Ayrıca kısa öykü geri dönüşümlü bir ürün. Her okumayı yeni açılımlara olanak sağlayacak bir sürece dönüştürecek derinlikli, yoğun, imgesel bir yapıya sahip çünkü. İşte bunlar ve daha pek çok nedenden dolayı, 20. yüzyılın başat türü olan romanın, tahtını 21. yüzyılda öyküye bırakacağına inanıyorum.

Zeynep Aliye, *Varlık, Haziran* (2003)